

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming van twee mijnkraters van de Eerste Wereldoorlog bij Peckham in Heuvelland (Wijtschate – Kemmel)

Provincie: West-Vlaanderen

Gemeente: Heuvelland, 1ste afdeling, sectie A en 7de afdeling, sectie C

Objectnummer: 4.01/33039/896.1

Dossiernummer: 4.001/33039/114.1

Omschrijving:

Twee mijnkraters van de Eerste Wereldoorlog bij Peckham, Wijtschatestraat zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

07 FEB. 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Op die datum werd de adviesaanvraag gericht aan het departement Ruimte Vlaanderen van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed en aan het departement van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie. Sinds 1 april 2017 behoren deze departementen tot het beleidsdomein Omgeving. Daarom worden deze adviezen hier onder de titel 'Beleidsdomein Omgeving' gehergroepeerd overeenkomstig de nieuwe structuur van de beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), dienst Rapportering en Advisering bracht op 29 maart 2017 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier. Uit het advies wordt opgemaakt dat er geen opmerkingen zijn.

De departementen noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.2. Advies uitgebracht door de gemeente Heuvelland

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het college van Burgemeester en Schepenen van Heuvelland bracht op 12 april 2017 een advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Het college van Burgemeester en Schepenen geeft de volgende bedenking mee: "Aangezien een aantal sites gelegen zijn in de onmiddellijke nabijheid van actieve landbouwbedrijven is het belangrijk dat de afbakening zich beperkt tot de contour van de krater zelf en dat er nog

voldoende ontwikkelingsmogelijkheden behouden blijven voor deze landbouwactiviteiten." Welke sites precies door deze opmerking gevat zijn, vermeldt het advies niet.

Bij de voorbereiding van het beschermingsdossier nam het agentschap Onroerend Erfgoed contact op met de eigenaars om hen te informeren over de intentie tot bescherming en te spreken over de afbakening. Dat leidde tot een plaatsbezoek op 2 februari 2017. Op uitdrukkelijk verzoek van de eigenaar van het landbouwbedrijf bij de grote krater werd de perimeter van de bescherming beperkt tot een deel van het perceel, met name dat deel dat de krater en kraterlip omvat. Hierdoor wordt nog ruimte gelaten tussen de recente bijgebouwde loods en de bescherming.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Bovenstaande toelichting over de aanpak bij de afbakening van de bescherming maakte voorafgaand aan de advisering al deel uit van het beschermingsdossier (pagina 10).

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

De VCOE bracht op 22 mei 2017 een gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Er wordt akte genomen van de positieve waardering van de VCOE voor de benadering van de mijnkraters als een geheel (punt 4), voor de duiding bij de thematisch-geografische samenhang (punt 4), het afstemmen van de beheersvisie op het gangbare gebruik van de sites (punt 5) en de keuzes die gemaakt zijn bij de beheersvisie (punt 5).

Betreffende de opmerking over de afweging van alternatieve pistes voor een bescherming, onder de vorm van een vastgestelde inventaris of van een onroerenderfgoedrichtplan (punt 3), kan het volgende worden meegegeven:

- Vastgestelde inventaris als alternatieve piste voor een bescherming

De vaststelling van de mijnkraters als relict in de Landschapsatlas is geen (volwaardig) alternatief voor een bescherming, omdat de rechtsgevolgen van de vastgestelde Landschapsatlas enkel tot de zorg- en motiveringsplicht van administratieve overheden voor eigen werken leiden en dus geen enkel effect op particulieren hebben. Dit geeft geen enkele juridische onderbouwing voor bijvoorbeeld een verbod op het dempen van mijnkraters, wat één van de hoofddoelstellingen van de bescherming is.

Bovendien is de opname van een item in de vastgestelde inventaris niet nodig voor de ruimtelijke verankering van het betreffende element in een RUP, hier concreet een gewestelijk RUP. Opname in de wetenschappelijke inventaris op zich is voldoende. Aan deze voorwaarde voldoet de huidige situatie al. De bescherming belemmert dus geenszins de piste om alsnog tot ruimtelijke verankering in een gewestelijk RUP over te gaan, mocht de Agnas-procedure voor het gewestelijk RUP Ieperboog-Zuid opnieuw op gang worden getrokken. Het initiatief daartoe ligt niet bij het agentschap Onroerend Erfgoed, maar bij Ruimte Vlaanderen. Er is een beleidsafsprakenkader dat zo veel als mogelijk wordt ingezet op het sectoraal instrumentarium zoals beschermingen. Het recente afsprakenkader tussen het departement Ruimte (thans Omgeving) en het agentschap Onroerend Erfgoed (meegedeeld aan de Vlaamse regering op 17 maart 2017) sluit hierbij aan.

- Onroerendergoedrichtplan als alternatieve piste voor een bescherming

Het bestaande onroerendergoedrichtplan (ten gevolge van artikel 12.3.15 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013) is een onroerendergoedrichtplan tot stand gekomen zonder het betrekken van de belanghebbenden. De uitrol van het nieuwe instrument in twee pilootprojecten (hoogstamboomgaarden en mergelgroeves) gaat uit van een nauwe betrokkenheid van alle belanghebbenden zodat de toekomstvisie die in het plan wordt verankerd ook kans op slagen heeft en gedragen is door diegenen die uiteindelijk zorg moeten dragen voor het betreffende onroerend erfgoed. De memorie van toelichting bij het Onroerendergoeddecreet geeft duidelijk aan dat in een actieprogramma één van de maatregelen kan zijn dat er sites worden beschermd. Voor de mijnkraters, met een groot aantal particuliere eigenaars zou dit betekenen dat een intensief traject moet gestart worden zonder dat er vooraf een goede kans op slagen wordt gegarandeerd. Een bescherming als monument is een duurzaam statuut. In het beschermingsbesluit en -dossier is een duidelijke sectorale beheersvisie verankerd. De beheerders kunnen voor zowel instandhoudingswerken als voor werken die deze visie verwezenlijken premies krijgen. Een beheersplan (niet verplicht) zou nog meer sturing kunnen geven.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

1.4. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek en hoorrecht

De gemeente Heuvelland organiseerde het openbaar onderzoek van 29 juni 2017 tot 29 juli 2017. Tijdens het openbaar onderzoek werd één bezwaar ingediend. Het PV en het bezwaar maken integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Omwille van privacy-redenen is het bezwaar anoniem opgenomen in dit document. Het beschermingsdossier bevat een overzicht van alle bezwaren en de gegevens van de bezwaarindieners.

Bezwaar uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

Opmerking over de toekomstige ontwikkelingen: bezwaarindiener drukt de vrees uit dat de bescherming van de mijnkraters zal wegen op eventuele toekomstige bouwdoSSIERS ('negatief advies').

Bespreking:

Doelstelling van de bescherming is het behoud van de mijnkraters. De bescherming heeft enkel betrekking op de afbakening zoals uitgetekend op het plan en die is enkel beperkt tot de krater en een deel van de kraterlip. Bijgevolg kan de bescherming geen grondslag voor een negatief advies voor een eventuele bedrijfsuitbreiding buiten de afbakening vormen. Binnen de afbakening gelden wel beperkingen, zoals gespecificeerd in het ministeriële besluit. Zo geldt bijvoorbeeld een beperking op het bebouwen van de mijnkrater binnen de afbakening, wat logischerwijze volgt uit de doelstelling om de kraters te behouden.

Bezwaarindiener drukt de vrees uit dat hij een aanvraag zou moeten doen voor elke wijziging aan of rond de krater.

Bespreking:

Enkel voor de werken vermeld in art. 5 van het ministerieel besluit (toelatingsplichtige werken) wordt gevraagd om een aanvraag in te dienen, precies met de bedoeling om de administratieve last zo beperkt mogelijk te houden.

Opmerking dat "nergens beschreven staat dat de krater mag gebruikt worden om onze akkers te beregenen".

Bespreking:

Deze praktijk valt onder het gangbare gebruik van de mijnkrater en de kraterlip, als deel uitmakend van het landbouwbedrijf, zoals vermeld in art.3 §1 1° van het ministerieel besluit (MB). Om tegemoet te komen aan deze opmerking zal het beregenen uitdrukkelijk als een voorbeeld van een gangbare praktijk in het MB worden opgenomen, zodat hier geen misverstand over kan ontstaan. De andere voorbeelden, met name drinkwater voor de dieren (veedrinkpoel werd al vermeld in het MB) en watergebruik voor de hoeve en woonst, zullen eveneens als voorbeeld van gangbare praktijk aan het MB en het inhoudelijk dossier worden toegevoegd.

Opmerking over het beperken van de afbakening.

Bespreking:

Zoals het inhoudelijk dossier vermeldt, is rekening gehouden met de vraag van de eigenaar om de afbakening beperkt te houden en ruimte te laten tussen de recent bijgebouwde loods en de bescherming (tijdens het voorafgaande gesprek dat op 2 februari 2017 plaatsvond). De afbakening was al beperkt tot een deel van het perceel, dat de krater en een deel van de kraterlip omvat. Aan de kant van de hoeve maakte de kraterlip al geen deel uit van de afbakening bij de voorlopige bescherming. Op luchtfoto is dit niet goed zichtbaar. Daar wordt de blik geleid door het waterpeil in de krater, maar die staat onder de kraterrand en is qua hoogte variabel. Daarom wordt voor de afbakening gebruik gemaakt van het digitale terreinmodel dat hoogteverschillen in het terrein goed weergeeft.

Onroerend Erfgoed gaat in op de vraag van de bezwaarindiener en verkleint de afbakening nog verder. Op basis van het digitale terreinmodel is de afbakening op de hoogste rand van de krater gelegd. De huidige afstand tussen de loods en de afbakening bedraagt ruim 30m. Er is dus wel degelijk nog ruimte voor uitbreiding.

Opmerking over publieke toegankelijkheid.

Bespreking:

Het inhoudelijk dossier vermeldt uitdrukkelijk dat de bescherming geen enkele verplichting tot ontsluiting van de site voor het publiek met zich meebrengt (rubriek 3.1, pagina 12). Dit staat dus al zwart op wit op papier. De bescherming wijzigt uiteraard niets aan de eigendom. De krater is inderdaad van op de openbare weg zichtbaar.

Conclusie: het bezwaar heeft invloed op het inhoudelijk dossier, het beschermingsbesluit en de afbakening. Deze zijn aangepast zoals hieronder in punt 3 beschreven.

3. Conclusie

De uitgebrachte adviezen en bezwaren **uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming** hebben invloed op het inhoudelijk dossier, het beschermingsbesluit en de afbakening bij het beschermingsbesluit.

Het inhoudelijk dossier, het beschermingsbesluit en plan bij het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

Enkele voorbeelden van wat als 'gangbare praktijk' van de krater wordt beschouwd, worden bij wijze van illustratie aan het beschermingsbesluit en het inhoudelijk dossier toegevoegd. De toevoeging staat hieronder in cursief.

- Beschermingsbesluit (Art. 3 §1. 1°): "Daar tegenover staat dat het gangbare gebruik van de mijnkraters en de kraterlip, al dan niet in de context van een landbouwbedrijf, mogelijk moet blijven. Het bestendigen van een functie van deze mijnkraters -bij voorbeeld als visvijver of als veedrinkpoel, *voor het beregenen van de akkers met water uit de krater, drinkwater voor de dieren, watergebruik voor de hoeve en de woonst* - draagt bij tot het behoud ervan."
- Inhoudelijk dossier (punt 3.1., pagina 11): "Het bestendigen van een functie van deze mijnkraters - bij voorbeeld als visvijver, waterbevoorrading voor het vee, *voor het beregenen van de akkers met water uit de krater, drinkwater voor de dieren, watergebruik voor de hoeve en de woonst* - draagt bij tot het behoud ervan".
- De afbakening is verkleind tot de afbakening op plan in bijlage bij het beschermingsbesluit.